

KẾT LUẬN THANH TRA

Về việc chấp hành pháp luật về đất đai, tài nguyên nước đối với Trung tâm Nước sạch và Vệ sinh môi trường nông thôn

Thực hiện Quyết định số 699/QĐ-STNMT ngày 23/4/2019 của Giám đốc Sở Tài nguyên và Môi trường tỉnh Trà Vinh về việc thanh tra chấp hành pháp luật về đất đai, bảo vệ môi trường và tài nguyên nước đối với công ty, doanh nghiệp trên địa bàn tỉnh Trà Vinh.

Đoàn Thanh tra đã tiến hành thanh tra tại Trung tâm Nước sạch và Vệ sinh môi trường nông thôn.

Xét Báo cáo số 02/BC-ĐTTr ngày 15/11/2019 của Trưởng Đoàn Thanh tra, ý kiến giải trình của đối tượng được thanh tra, Giám đốc Sở Tài nguyên và Môi trường kết luận như sau:

I. Khái quát chung

Trung tâm Nước sạch và Vệ sinh môi trường nông thôn tỉnh Trà Vinh, sau đây gọi tắt là Trung tâm (Trụ sở: số 109, Phạm Ngũ Lão, khóm 4, phường 1, thành phố Trà Vinh, tỉnh Trà Vinh. Số điện thoại: 0294.3852051; Số fax: 0294.3851015) được thành lập theo Quyết định số 187/1998/QĐ-UBT ngày 12/03/1998 và Quyết định số 1703/QĐ-UBND ngày 19/8/2016 của UBND tỉnh Trà Vinh. Trung tâm là đơn vị sự nghiệp trực thuộc Sở Nông nghiệp và Phát triển nông thôn.

Căn cứ Quyết định số 965/QĐ-SNN ngày 23/9/2016 của Giám đốc Sở Nông nghiệp và Phát triển nông thôn thì Trung tâm là đơn vị sự nghiệp tự chủ toàn bộ chi phí hoạt động.

Nhiệm vụ chính của Trung tâm là quản lý, vận hành, khai thác các trạm cấp nước phục vụ nhu cầu nước sạch sinh hoạt cho người dân trên địa bàn các huyện trong tỉnh.

II. Kết quả thanh tra

1. Về lĩnh vực đất đai

1.1. Cơ sở pháp lý sử dụng đất

Năm 2012, năm 2013, UBND tỉnh có 21 Quyết định công nhận quyền sử dụng đất theo hình thức Nhà nước giao đất không thu tiền sử dụng đất đối với 21 trạm cấp nước của Trung tâm tại 21 xã (kèm danh sách) và Trung tâm được đã được UBND tỉnh cấp Giấy chứng nhận quyền sử dụng đất (01 Giấy chứng nhận cấp năm 2012, 20 Giấy chứng nhận cấp năm 2013).

Ngoài 21 trạm thuộc phạm vi thanh tra nêu trên, Trung tâm đang sử dụng đất tại 92 trạm nhưng chưa hoàn thành hồ sơ để được cấp Giấy chứng nhận quyền sử dụng đất theo quy định. Các trường hợp này, Trung tâm đang phối hợp với Văn phòng Đăng ký đất đai khảo sát, lập hồ sơ.

1.2. Thực tế sử dụng đất 21 trạm

Trung tâm nhận bàn giao các công trình cấp nước do Sở Nông nghiệp và Phát triển nông thôn làm chủ đầu tư. Sau khi nhận bàn giao, Trung tâm sử dụng đất gắn liền với các trạm cấp nước vào mục đích quản lý, vận hành, khai thác các trạm cấp nước phục vụ nhu cầu nước sạch sinh hoạt cho người dân trên địa bàn 21 xã thuộc 07 huyện trong tỉnh.

Khuôn viên trạm cấp nước có hàng rào kiên cố bao quanh.

Trong 21 trạm cấp nước nêu trên có 02 trạm: Tập Ngãi, Long Thới – huyện Tiểu Cần diện tích thực tế sử dụng có thay đổi diện tích so với Giấy chứng nhận quyền sử dụng đất; 02 trạm: trạm áp Nhứt A, xã Mỹ Long Bắc - huyện Cầu Ngang, trạm Bến Thố, xã Tân Sơn – huyện Trà Cú đã bàn giao cho địa phương quản lý.

Ngày 29/3/2017, Chi cục Quản lý đất đai thuộc Sở Tài nguyên và Môi trường có Công văn số 78/CCQLĐĐ-NVĐC đề nghị 08 tổ chức (trong đó có Trung tâm Nước sạch và Vệ sinh môi trường nông thôn tỉnh Trà Vinh) lập và nộp hồ sơ chuyển hình thức sử dụng đất từ giao đất không thu tiền sử dụng đất sang thuê đất theo quy định của Luật Đất đai năm 2013 (trong đó có 21 trạm nêu trên). Công văn nêu rõ thành phần hồ sơ các tổ chức lập và nộp tại Bộ phận tiếp nhận hồ sơ và trả kết quả thuộc Sở Tài nguyên và Môi trường.

Ngày 26/4/2017, Chi cục Quản lý đất đai phối hợp cùng Văn phòng Đăng ký đất đai, Cục Thuế tỉnh trực tiếp có Biên bản hướng dẫn thực hiện thủ tục chuyển hình thức sử dụng đất từ giao đất không thu tiền sử dụng đất sang thuê đất cho 06 tổ chức (trong đó có Trung tâm Nước sạch và Vệ sinh môi trường nông thôn tỉnh Trà Vinh).

Ngày 12/11/2018, Sở Tài nguyên và Môi trường có Công văn số 2036/STNMT –CCQLĐĐ đề nghị Trung tâm Nước sạch và Vệ sinh môi trường nông thôn khẩn trương lập hồ sơ theo nội dung đã hướng dẫn tại Công văn số 78/CCQLĐĐ-NVĐC ngày 29/3/2017 và nộp hồ sơ tại Trung tâm Hành chính công của tỉnh trước ngày 26/11/2018.

Ngày 25/4/2019, Chi cục Quản lý đất đai phối hợp cùng Văn phòng Đăng ký đất đai trực tiếp có Biên bản hướng dẫn thực hiện thủ tục chuyển hình thức sử dụng đất từ giao đất không thu tiền sử dụng đất sang thuê đất cho Trung tâm (trong đó có 21 vị trí đã được cấp Giấy chứng nhận quyền sử dụng đất nêu trên).

Đến ngày 28/8/2019, Trung tâm đã lập và nộp 19 hồ sơ thực hiện chuyển hình thức sử dụng đất từ giao đất không thu tiền sử dụng đất sang thuê đất. Trong đó, Sở Tài nguyên và Môi trường đã có công văn chuyển trả 02 hồ sơ chuyển hình thức sử dụng đất từ giao đất không thu tiền sử dụng đất sang thuê đất đối với 02 trạm thuộc xã Tập Ngãi, xã Long Thới - huyện Tiểu Cần. Các trạm còn lại (17 trạm) đã có Quyết định của UBND tỉnh về việc chuyển hình

thức sử dụng đất từ giao đất không thu tiền sử dụng đất sang thuê đất, hiện Trung tâm đang phối hợp với các cơ quan có thẩm quyền thực hiện thủ tục xin miễn tiền thuê đất.

Ngoài 21 trạm thuộc phạm vi thanh tra, hiện tại Trung tâm đang sử dụng 92 trạm nhưng chưa hoàn thành hồ sơ để được cấp Giấy chứng nhận quyền sử dụng đất theo quy định. Các trường hợp này, Trung tâm đang phối hợp với Văn phòng Đăng ký đất đai khảo sát, lập hồ sơ.

1.3. Nhận xét

- Những nội dung làm được

Trung tâm sử dụng đất đúng mục đích được giao; không cho thuê, cho mượn.

- Tồn tại, vướng mắc

Trung tâm chậm thực hiện thủ tục chuyển hình thức sử dụng đất từ giao đất không thu tiền sử dụng đất sang thuê đất, chưa chấp hành đúng thời gian theo yêu cầu của cơ quan quản lý nhà nước về đất đai.

Hai (02) trạm thuộc xã Tập Ngãi, xã Long Thới - huyện Tiểu Cần chưa có sự thống nhất ranh với các hộ dân giáp cận và diện tích thực tế có thay đổi so với Giấy chứng nhận đã được cấp nên chưa thể thực hiện thủ tục chuyển hình thức sử dụng đất từ giao đất không thu tiền sử dụng đất sang thuê đất.

2. Về lĩnh vực tài nguyên nước

2.1. Số lượng Giấy phép khai thác, sử dụng tài nguyên nước

- Nước mặt

Tổng Giấy phép được cấp là 15. Trong phạm vi thanh tra, Đoàn thanh tra kiểm tra 03 công trình được UBND tỉnh cấp Giấy phép khai thác, sử dụng nước mặt: Nhà máy nước thị trấn Càng Long; Trạm cấp nước Đức Mỹ; Nhà máy nước xã Nhị Long Phú.

- Nước dưới đất

Tổng Giấy phép được cấp là 84. Trong phạm vi thanh tra, Đoàn thanh tra kiểm tra 04 vị trí công trình được UBND tỉnh cấp Giấy phép khai thác, sử dụng nước dưới đất tại huyện Châu Thành (ấp Đại Thôn và ấp Hòa Hảo, xã Phước Hảo; ấp Rạch Vồn, xã Hưng Mỹ; ấp Phú Lân, xã Song Lộc).

2.2. Mục đích khai thác, sử dụng nước:

Cung cấp nước sinh hoạt phục vụ cho nhân dân vùng nông thôn.

2.3. Tổng lượng nước khai thác

2.3.1. Nước mặt

- Theo Giấy phép: $3.120\text{m}^3/\text{ngày}/3\text{trạm}$.

- Thực tế khai thác: $4.090\text{m}^3/\text{ngày}/3\text{trạm}$.

2.3.2. Nước dưới đất

- Theo Giấy phép: $960\text{m}^3/\text{ngày}/4\text{trạm}$.

- Thực tế khai thác: $1.838\text{m}^3/\text{ngày}/4\text{trạm}$

2.4. Quy trình vận hành, chế độ báo cáo

- Các trạm đều có nhật ký ghi chép hoạt động vận hành hàng ngày.
- Các giếng khoan được quan trắc thường xuyên hàng quý.
- Đơn vị thực hiện chế độ báo cáo định kỳ hàng quý gửi về Sở Tài nguyên và Môi trường.

2.5. Việc thực hiện các nghĩa vụ về tài chính:

Trung tâm có thực hiện nộp lệ phí cấp phép khai thác và thuế tài nguyên theo lưu lượng đã khai thác.

2.6. Nhận xét

- Căn cứ bảng tổng hợp Báo cáo tình hình nộp thuế tài nguyên năm 2018, bốn (04) tháng đầu năm 2019 và kết quả kiểm tra thực tế cho thấy Trung tâm khai thác vượt quá lưu lượng quy định trong Giấy phép.

- Nguyên nhân dẫn đến hành vi trên, theo giải trình của Trung tâm, là do các nguyên nhân khách quan sau đây:

+ Trong các năm qua biến đổi khí hậu, nắng nóng kéo dài, mặt khác một số khu vực do ảnh hưởng của thủy triều xâm nhập mặn ngày càng tăng cao, các hộ dân không có nguồn nước thay thế sử dụng cho sinh hoạt ảnh hưởng đến đời sống của nhân dân. Do kinh tế phát triển, đời sống nhân dân ngày càng được nâng lên, nhu cầu sử dụng các thiết bị sử dụng nước ngày càng nhiều ngày càng nhiều, lượng nước sử dụng của các hộ dân vượt định mức theo thiết kế (80-120 lít/người). Vì vậy lưu lượng khai thác tăng cao, vượt lưu lượng khai thác theo giấy phép.

+ Để đảm bảo các xã hoàn thành đạt tiêu chí nông thôn mới (trong đó có tiêu chí 17.1 về tỷ lệ người dân được sử dụng nước sạch hợp vệ sinh theo Quy chuẩn Quốc gia). Chỉ đạo của lãnh đạo tỉnh và các địa phương đề nghị mở rộng tuyến ống để cung cấp nước cho các hộ dân để xã, thị trấn đạt tỷ lệ $\geq 65\%$ số hộ có nước sạch đạt tiêu chuẩn nông thôn mới trên địa bàn xã, thị trấn.

+ Trong năm qua đơn vị đã thực mở rộng các tuyến ống cấp nước để đáp ứng nhu cầu sử dụng nước sạch cho các khu vực nông thôn chưa có tuyến ống đi qua theo đề nghị của các hộ dân và của chính quyền địa phương, nhằm giúp các xã đạt tiêu chí xã nông thôn mới theo quy định.

- Việc Trung tâm khai thác vượt quá lưu lượng theo Giấy phép, tuy có lý do như Trung tâm trình bày nhưng theo quy định tại Điều 43 Luật Tài nguyên nước thì tổ chức khai thác, sử dụng tài nguyên nước có nghĩa vụ: khi bổ sung, thay đổi mục đích, quy mô khai thác, sử dụng tài nguyên nước thì phải được phép của cơ quan nhà nước có thẩm quyền. Trong quá trình khai thác, sử dụng tài nguyên nước, tuy có tăng quy mô khai thác, sử dụng tài nguyên nước nhưng Trung tâm không báo cáo Sở Tài nguyên và Môi trường để được hướng dẫn thực hiện thủ tục điều chỉnh hoặc cấp mới giấy phép khai thác tài nguyên nước theo quy định của pháp luật. Điều này cho thấy, Trung tâm chưa chấp hành tốt pháp luật về tài nguyên nước.

- Trung tâm đã lập hồ sơ xin cấp giấy phép khai thác, sử dụng nước cho các trạm cấp nước trên địa bàn các huyện: Tiểu Cần, Càng Long, Châu Thành, Cầu Ngang, Trà Cú, Duyên Hải (trong đó có Nhà máy nước thị trấn Càng Long, trạm cấp nước xã Phước Hảo, xã Hưng Mỹ, xã Song Lộc – huyện Châu Thành); Sở Tài nguyên và Môi trường đã chuyển trả hồ sơ của các trạm này do các nguyên nhân: vượt khai thác lưu lượng được cấp phép, khoan thêm giếng khi chưa được cơ quan có thẩm quyền cấp phép, nộp hồ sơ khi giấy phép đã hết hạn hoặc thời hạn còn lại của giấy phép ít hơn 90 ngày. Vụ việc này, Sở Nông nghiệp và Phát triển nông thôn đã có các Báo cáo số 871/BC-SNN ngày 30/9/2019, số 901/BC-SNN ngày 11/10/2019 kiến nghị UBND tỉnh chấp thuận chủ trương cho phép Trung tâm được lập hồ sơ xin cấp giấy phép khai thác, sử dụng nước cho các trạm. Hiện nay, Sở Tài nguyên và Môi trường đang thực hiện đề nghị của Văn phòng UBND tỉnh về nghiên cứu, đề xuất xử lý theo quy định đối với hồ sơ xin cấp giấy phép khai thác, sử dụng nước theo kiến nghị của Sở Nông nghiệp và Phát triển nông thôn.

III. Kết luận

1. Về lĩnh vực đất đai

- Yêu cầu Trung tâm trong thời hạn 30 ngày, kể từ ngày nhận được Kết luận thanh tra, phải thực hiện các nội dung sau:

+ Có văn bản gửi Văn phòng Đăng ký đất đai thuộc Sở Tài nguyên và Môi trường cung cấp các thông tin có liên quan đến hồ sơ chuyển hình thức sử dụng đất từ giao đất không thu tiền sử dụng đất sang thuê đất đối với 02 trạm thuộc xã Tập Ngãi, xã Long Thới - huyện Tiểu Cần để tiếp tục xử lý theo quy định.

+ Cung cấp cho Chi cục Đất đai thuộc Sở Tài nguyên và Môi trường các thông tin, tài liệu có liên quan để lập thủ tục xem xét việc miễn tiền thuê đất đối với 17 trạm đã có Quyết định của UBND tỉnh về việc chuyển hình thức sử dụng đất từ giao đất không thu tiền sử dụng đất sang thuê đất.

- Định kỳ hàng tuần, Trung tâm có trách nhiệm phối hợp với Văn phòng Đăng ký đất đai khảo sát, lập hồ sơ đối với các thửa đất đang sử dụng nhưng chưa được cấp Giấy chứng nhận quyền sử dụng đất. Trường hợp có khó khăn, vướng mắc, Trung tâm phải kịp thời báo cáo Sở Tài nguyên và Môi trường để xem xét, giải quyết theo quy định pháp luật.

2. Về lĩnh vực tài nguyên nước

Hành vi khai thác, sử dụng tài nguyên nước vượt quá lưu lượng quy định trong giấy phép là hành vi vi phạm quy định tại Khoản 4, Điều 8 Nghị định số 33/2017/NĐ-CP ngày 03/4/2017 của Chính phủ Quy định về xử phạt vi phạm hành chính trong lĩnh vực tài nguyên nước và khoáng sản.

Xét hành vi khai thác tài nguyên nước vượt quá lưu lượng quy định trong giấy phép là nhằm đáp ứng nhu cầu sử dụng nước sạch của người dân, phục vụ mục tiêu xây dựng nông thôn mới và Trung tâm đã thực hiện kê khai, nộp thuế tài nguyên theo quy định nên chưa xử phạt Trung tâm về hành vi này. Tuy nhiên, Trung tâm cần nghiêm túc kiểm điểm rút kinh nghiệm về hành vi khai thác tài nguyên nước vượt quá lưu lượng quy định trong giấy phép.

Hiện nay, Sở Tài nguyên và Môi trường đang xem xét, đề xuất UBND tỉnh xử lý theo quy định đối với hồ sơ xin cấp giấy phép khai thác, sử dụng nước của Trung tâm (trong đó có các trạm trong phạm vi thanh tra) theo kiến nghị của Sở Nông nghiệp và Phát triển nông thôn. Sau khi có chủ trương chung của UBND tỉnh, yêu cầu Trung tâm Nước sạch và Vệ sinh môi trường nông thôn tỉnh Trà Vinh nghiêm túc thực hiện./.

Nơi nhận:

- Trung tâm NS và VSMTNT (t/hiện);
- GD, PGD Sở;
- Thanh tra Sở (theo dõi, thực hiện);
- Đoàn Thanh tra.
- Lưu: VT, H/s.

GIÁM ĐỐC

Trần Văn Hùng